SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2021-03-09
Stockholm

Mål nr
M 2426-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-02-10 i mål nr M 4581-19, se bilaga A

PARTER

Klagande
Se bilaga B

Motpart
1. Länsstyrelsen i Kronobergs län

2. Tvinnesheda Energi AB

Ombud för 2: Advokat T A och jur.kand. J A

SAKEN
Tillsyn avseende vindkraftspark på fastigheten Tvinnesheda 1:2 m.fl. i Uppvidinge kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 **E-post**: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena (se bilaga B) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska
i första hand förbjuda alternativt uttala att de planerade åtgärderna inte ryms inom gällande tillstånd,
i andra hand förklara att de aktuella ändringarna inte kan tillåtas annat än efter en ny tillståndsprövning och i samband därmed tydliggöra att den nya ansökan ska redogöra för den förändrade miljöpåverkan, inklusive nya fotomontage och skuggberäkningar, och utgå från nuvarande kunskap om miljöförhållandena, bl.a. närvaro av kungs- och havsörn, tjäder och fladdermöss, samt
i sista hand undanröja länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet för förnyad prövning av frågan om ökning av rotorernas diameter bryter mot tillståndet i sig, ett eller flera av dess villkor, eller i övrigt utgör en förändring av betydelse.

Länsstyrelsen i Kronobergs län och **Tvinnesheda Energi AB** (tidigare Stena Renewable AB) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har anfört bl.a. följande:

Från år 2009 och i tio år fram till år 2019 har bolaget konsekvent i samråds- och ansökningshandlingar m.m. angett att verken kommer att ha en rotordiameter på 80–130 meter och en effekt om 2–4 MW, vilket är entydiga numeriska begränsningar. De olika fotomontage m.m. som bolaget gett in får uppfattas som att det mest troliga är förhållanden kring mitten av dessa extremer, dvs. en rotordiameter på ca 105 meter och en effekt per verk på ca 3 MW. Detta särskilt då den initiala verkshöjd som bolaget önskade, 210 meter, efterhand inskränktes till förmån för en maximal höjd på 191 meter. Uppgifterna, konkretiserade i fotomontage, bilder och tabeller, har i sin tur legat till grund för alla politiska samt myndighets- och domstolsbeslut. Det har aldrig varit tal om annan rotordiameter eller effekt före juni 2019 då bolaget framförde att upphandling av verk med rotordiametern 150 meter och effekten 4,3 MW pågick.

Avvikelsen är mycket betydande i förhållande till det allmänna villkoret. Utredning rörande omgivningens påverkan av de större verken har aldrig presenterats av bolaget.

Klagandena har till stöd för överklagandet bifogat uppgifter om förekomst av kungsörn och tjäder, fotomontage, bullerberäkningar m.m.

Länsstyrelsen har anfört bl.a. följande:

Det fordras en hög grad av konkretisering och tydlighet för att en uppgift vid en tillståndsprocess ska kunna anses omfattas av det allmänna villkoret. I de olika uppgifter som har angetts av bolaget i tillståndsprocessen förekommer uppgifter om maximal totalhöjd och även om maximal navhöjd. Det förekommer inte uppgift om maximal rotordiameter utan endast vissa uppgifter om kommande tänkbar rotordiameter. Detta är alldeles för vagt för att kunna ses som ett konkret åtagande om begränsning av rotordiameter.

I ansökan och teknisk beskrivning finns uppgift om rotordiameter (80–130 meter) samtidigt som det finns resonemang om att sökanden inte nu kan låsa sig till en viss typ av vindkraftverk. Uppgiften om rotordiameter bör i första hand ses som ett resonemang om de verk som avses uppföras. Om det trots allt skulle ses som en konkret uppgift så är den motstridig jämfört med det som i övrigt sägs. När det föreligger motstridighet kan det inte anses vara fråga om ett konkret och tydligt åtagande som kan omfattas av det allmänna villkoret.

Om en sökande lämnar olika uppgifter i ett visst avseende i en tillståndsprocess så är det den senaste uppgiften inför tillståndsbeslutet som är gällande. I sin komplettering den 3 november 2010 har bolaget klargjort att man inte kan låsa sig till en viss modell. Bolaget angav då ingen rotordiameter, utan endast maximal höjd och navhöjd. Det har inte framkommit att det finns något åtagande från bolaget om maximal rotordiameter när tillståndsbeslutet prövades av mark- och miljödomstolen.

Bolaget har anfört bl.a. följande:

Det föreligger inte något konkret åtagande beträffande rotorstorleken eller effekt. Verksamheten har i enlighet med praxis begränsats utifrån maximal totalhöjd och särskilda villkor beträffande bl.a. buller och skugga. Någon begränsning av rotordiametern eller effekten föreligger över huvud taget inte i tillståndet. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen togs fram för högre verk än den maximala totalhöjd som slutligen villkorsreglerades i tillståndet. Några villkor om andra mått, såsom navhöjd, effekt, rotor eller annat, föreskrevs över huvud taget inte.

De spridda uppgifterna om mått på vindkraftverken avseende rotordiameter om 80–130 meter och effekt om 4 MW kan inte läsas isolerat, utan måste läsas tillsammans med vad som i övrigt uppgetts i handlingarna. Det har vidare genomgående angetts i ansökningshandlingarna att de presenterade vindkraftsmodellerna är preliminära och kan komma att ändras beroende på teknikutvecklingen. Det är den maximala totalhöjden som var central för utformningen av tillståndet och flera olika vindkraftsmodeller kunde bli aktuella. Vad som på enskilda ställen angetts om ramvärden och maxeffekt kan, sett till handlingarna i sin helhet samt hur tillståndet de facto utformats, inte ges sådan innebörd som motparterna försöker göra gällande. Klagandenas invändningar om att rotorbladen kommer svepa närmare trädtopparna gör sig inte heller gällande. En motsvarande effekt hade likaväl kunnat uppstå utifrån möjligheten att nyttja en lägre totalhöjd än den maximalt tillståndsgivna. Denna miljöpåverkan har prövats och tillåtits inom ramen för tillståndet.

Om Mark- och miljööverdomstolen skulle anse att ett konkret och begränsande åtagande föreligger, är det tydligt att rotorstorleken och effekten är i huvudsaklig överensstämmelse med vad som uppgetts. Under alla förhållanden har vald verksmodell godkänts av länsstyrelsen i samband med det villkorsreglerade samrådet avseende exakt placering av vindkraftverk, vägdragning och övriga detaljer i infrastrukturen. Bolaget har, utan att något egentligt behov förelegat, såväl muntligt som skriftligt presenterat den aktuella rotorstorleken och effekten under samrådet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Prövningen i målet är begränsad till frågan om det har funnits förutsättningar för länsstyrelsen att avsluta tillsynsärendet utan åtgärd.

De klagande har till stöd för att tillsynsåtgärder ska vidtas anfört bl.a. att de aktuella vindkraftverkens rotordiameter strider mot tillståndet.

Den aktuella verksamheten omfattas av ett lagakraftvunnet tillstånd som har förenats med vissa villkor om maximal totalhöjd, placering, buller, skuggning m.m. vilka gäller oavsett vilken typ av vindkraftverk som uppförs. Det finns inte något villkor som uttryckligen reglerar vindkraftverkens rotordiameter. I det allmänna villkoret stadgas att om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten, inklusive åtgärder för att begränsa vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivet eller åtagit sig.

Mark- och miljööverdomstolen delar underinstansernas bedömningar att det bolaget angett i ansökan inklusive den tekniska beskrivningen och i ärendet i övrigt inte kan anses utgöra ett konkret åtagande avseende rotordiameter som innebär att största tillåtna rotordiameter genom det allmänna villkoret ska anses reglerad i tillståndet. Det har således med hänsyn till de aktuella vindkraftverkens rotordiameter inte funnits anledning att vidta tillsynsåtgärder. Det har inte heller i övrigt framkommit skäl för länsstyrelsen att vidta tillsynsåtgärder i detta fall. Länsstyrelsen har således haft fog för sitt beslut att avsluta tillsynsärendet utan åtgärd. Överklagandena ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Li Brismo, referent, tekniska rådet Kerstin Gustafsson samt tf. hovrättsassessorn Sanna Ordenius.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-02-10
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4581-19

PARTER

Klagande
1. B L

2. M N

3. S D

4. J S

5. M J

6. S K

7. S O S

8. M S

9. A E

10. P E

Postadress
Box 81
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-560 100

Telefax

E-post: mmd.vaxjo@dom.se
www.vaxjotingsratt.domstol.se

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

11. M H

12. N B

13. B-G L

14. F S

15. H S

16. T S

17. I S

18. B H

19. B A

20. L C

21. S S

22. L R

23. E-B A

24. J E K

25. Y K

26. N P

27. J P

28. R K

29. T E

30. K W

31. R J

32. S J

33. E S

34. L S

35. R I

36. R T H

37. K T H

38. S N R

39. L T R

40. R I

41. A I

42. A P

43. I N

44. C F

45. S A

46. J P J

47. A S

48. C F

49. J K

50. E K

51. I R

52. Föreningen Svenskt Landskapsskydd

53. Föreningen Vi

54. B S

55. K K

56. K-O K

Ombud för 1-52, 55: B S

Ombud för 1-51 och 53: K K

Ombud för 1-51 och 55: K-O K

Motpart
1. Länsstyrelsen i Kronobergs län

2. Stena Renewable AB

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsen i Kronobergs läns beslut den 10 september 2019 i ärende nr 555-4721-2019, se bilaga 1

SAKEN
Tillsyn avseende vindkraftspark på fastigheterna Tvinnesheda 1:2, Badeboda 1:3 m.fl. i Uppvidinge kommun.

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Den 10 september 2019 beslutade Länsstyrelsen i Kronobergs län (länsstyrelsen) att avsluta ett ärende om tillsyn avseende vindkraftspark på fastigeheterna Tvinnesheda 1:2, Badeboda 1:3 m.fl. i Uppvidinge kommun utan åtgärd.

Föreningen Svenskt Landskapsskydd, Föreningen Vi och ett antal enskilda (klagandena) har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska förbjuda de av Stena Renewable AB (bolaget) planerade åtgärderna eller på annat sätt uttala att de planerade åtgärderna inte ryms inom gällande tillstånd från 2011.

I andra hand har klagandena yrkat att mark- och miljödomstolen undanröjer länsstyrelsens beslut och återförvisar målet till länsstyrelsen för prövning avseende om rotorernas diameter bryter mot tillståndet och/eller i övrigt utgör en förändring av betydelse samt att tillsynsmyndigheten kallar till samråd enligt särskilda villkoret 3 för återstående punkter såsom bullerberäkningar med mera.

Om andrahandsyrkandet beviljas har klagandena yrkat att mark- och miljödomstolen beslutar att klagandena ska ges full insyn i tillsynsmyndighetens åtgärder samt att samråd sker med dem innan länsstyrelsens beslut.

Till stöd för sina yrkanden har klagandena bland annat anfört följande.

Bolaget har ett tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet i form av vindkraftverk på fastigheterna Tvinnsheda 1:2, Badeboda 1:3 m.fl. Bolaget har kungjort en planerad ändring av de ingående vindkraftverkens rambetingelser, dvs. de maximala fysiska begränsningsvärden på vindkraftverkens storlek som bestäms i beslutet. Detta medför att bolaget planerar att bryta mot flera av tillståndets villkor.

Tillståndets villkor 1

Tillståndets villkor 1, det s.k. allmänna villkoret, vilket bestämmer beskriver ramen för tillståndet i den del som det inte framgår av de särskilda villkoren eller av tillståndet i övrigt, lyder:

"Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten, inklusive åtgärder för att begränsa vatten- och luftföroreningar samt andra större störningar för omgivningen, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit och åtagit sig."

Dvs. så snart som ändringar vidtas som medför att större störningar än vad som är beskrivet i tillståndshandlingarna kan uppkomma, så får sådana inte vidtas utan en föregående prövning. Detta regleras bl.a. i miljöprövningsförordningen (2013:251). Såväl det allmänna villkoret som miljöprövningsförordningen har att efterlevas.

Av det ovanstående följer också med nödvändighet att kunskap på ett transparent sätt måste föreligga om omfattning och art på den förändrade miljöpåverkan som kan förväntas vid en ändring i förhållande till den ram för tillståndet som beslutats.

Vad bolaget angivit och åtagit sig

Den tekniska beskrivningen beskriver verkens fysiska begränsningsvärden, dvs. den absolut yttersta ram för vilken tillståndet gäller. Ramvärdena totalhöjd, navhöjd och rotordiameter är otvetydigt begränsningar av verkens utförande. De är dessutom mycket exakt angivna i ansökan och måste därför anses som ett konkret åtagande - som miljöprövningen och tillståndet grundas på - oberoende av vilken modell av verk som slutligen upphandlas.

Vad bolaget i övrigt i ärendet har åtagit sig framgår av t.ex. bilaga B1 till den tekniska beskrivningen som anger verk med tornhöjden 98 - 160 meter och rotordiametrar i intervallet 82 - 125 meter. I det som sades i underlag och som förevisades för allmänheten i samråd och ansökan, t.ex. fotomontage, buller- och skuggberäkningar, anges enbart rotordiametern 90 - 106 meter, och vid

huvudförhandlingen med MMD den 24 april 2012 förevisades bild på vindkraftverk med totalhöjden 191 meter och med rotordiametern 116 meter.

Det kan således göras stridigt vad som utgör de egentliga absoluta ramarna för tillståndet, men begränsningsvärdena i detta avseende måste ses i det sammanhang som de angivits. Av det ovanstående är helt klart att någon rotordiameter utöver 130 meter aldrig har föregivits (och då för verk med 210 meters totalhöjd), och att det snarare är en maximal rotordiameter på 116 meter som ska anses vara den ytterst tillåtna ramen för rotordiametern, eftersom den samtidigt har varit kopplad till en maximal totalhöjd på de 191 meter som fastslagits i tillståndet. Detta eftersom en mycket avgörande punkt för miljöpåverkan bl.a. är hur långt ner som rotorbladens vingspetsar når. Vid en totalhöjd på 210 meter, med en rotordiameter på 130 meter, blir den lägsta punkten 80 meter ovan mark. Vid en totalhöjd på 191 meter, med en rotordiameter på 116 meter rotordiameter, blir den lägsta punkten 75 meter ovanför mark. Det är väl känt att ju närmare markytan som ett vindkraftverks vingspetsar kommer, desto större är miljöpåverkan. Även sveparean ökar betydligt vid större rotorer, vilket också det ökar miljöpåverkan.

Ramvärdena kan inte mildras i efterhand

De absoluta maximala värdena på verkens totalhöjd, rotordiameter och avstånd ner till markplan är som s.k. ”ramvärden” grundläggande för miljötillståndet och kan inte mildras i efterhand efter verksamhetsutövarens gottfinnande. Sådana ändringar måste prövas av tillsynsmyndigheten och eventuellt av domstol.
Detta senare tydliggjordes nyligen av MÖD den 17 januari 2019 i mål nr M 1789-18 beträffande samma vindpark. MÖD avslog i denna dom bolagets ansökan om ändring av ramen för tillståndet ifråga om verkens totalhöjd enligt dåvarande 24 kap. 8 § miljöbalken (nuvarande MB 24 kap. 13 §). Bolaget ansökte om mildring av tillståndet i form av en höjning av totalhöjden med 9 meter från totalhöjden 191 meter till 200 meter. Detta förbjöds av MÖD bl.a. av skälet: *"En ändring av totalhöjden för dessa kan påverka omgivningen i flera avseenden."*. Av domen framgår vidare att det är verksamhetsutövarens ansvar att visa att det finns förutsättningar för att genomföra de önskade förändringarna, dvs. bl.a. att

förändringen av miljöpåverkan - jämfört med vad som angivits i tillståndshandlingarna - kan genomföras på ett enligt miljöbalkens regelverk godtagbart sätt. Även i nu aktuellt fall saknas varje redovisning av den ändring av miljöpåverkan som kommer att uppkomma.

Mötet den 3 juni 2019

Den 3 juni 2019 kallade bolaget till ett öppet möte med allmänheten. Det som framkom på mötet får anses som en kungörelse till av offentlig information riktad till kommunens högsta ledning och till allmänheten. En representant för bolaget redogjorde för planerna för byggnationen av den aktuella vindkraftparken. Den sveparea, som i mål nr M 1789-18 inte tilläts öka med ökning av totalhöjden, skulle nu istället ökas med hjälp av förlängning av turbinbladens längd och därmed ökning av rotordiametern som skulle ökas till hela 140 - 150 meter i diameter. Detta skulle innebära att vingspetsarna skulle nå ner till en höjd på enbart ca 40 meter ovan markplan, samtidigt som både rotordiametern och sveparean ökas kraftigt jämfört med de rambetingelser som är angivna i ansökan med tillhörande handlingar. Bolaget planerar sålunda att bryta mot de grundläggande rambetingelserna för tillståndet. Detta skulle då ske utan tillsynsmyndighetens vetskap men kungjordes på mötet.

Miljöpåverkan ökar kraftigt

Skillnaden i rotordiameter mellan vad som framgår av ansökans absoluta begränsningar i form av rambetingelser för vindkraftverkens fysiska data, och vad Stena nu avser verkställa är stor. Detta medför i sin tur en kraftigt ökad miljöpåverkan. Nedan beskrivs vissa av följderna för ökad sveparea, lägsta punkt för turbinbladen och buller. Även miljöpåverkan i andra avseenden kan förväntas, men då det är verksamhetsutövarens ansvar att redovisa detta, görs nedan enbart en översiktlig genomgång.

Sveparean ökar kraftigt

I jämförelse med rotordiametern 116 meter blir svepareans ökning 33 – 67 procent. I jämförelse med vad bolaget i övrigt angivit och åtagit sig i ansökan kan det t.o.m. röra sig om en ökning på flera hundra procent.

Vid en ökad sveparea ökar givetvis den area inom vilken t.ex. fåglar och fladdermöss kan drabbas. Inom området finns, som beskrivits i den inledande skrivelsen till länsstyrelsen till vilken vi här hänvisar, bl.a. omfattande närvaro av kungsörn och havsörn m.fl. fåglar, vars närvaro dessutom kraftigt ökat under senare år, och vars närvaro därtill inte alls har prövats i samband med inledande prövningen 2011/2012, då informationen i dessa avseende undanhölls prövningen. Minsta höjd för roterande turbinblad minskar betydligt.

Med större rotordiameter så kan hastigheten i rotorernas vingspetsar förväntas ökas, vilken vid kraftig vind kan uppskattas till betydligt mer än 100 meter per sekunder (360 km/h), vilket också det i sig ökar risken för kollision. Därtill handlar det om en placering i skogsmark, vilket innebär att vingspetsarna kommer att nå ner till en höjd på kring 20 meter eller mindre ovan skog.

Buller

De ovanstående förhållandena visar på att även ett betydligt ökat buller kan förväntas, inte minst av infrabuller, en parameter som inte ens är vare sig beskriven eller i övrigt är prövad i samband med den ursprungliga prövningen.

Sammantagen bedömning

Den av bolaget avsedda ändring av vindkraftverken, långt utöver de ramar som anges av gällande tillstånd, kommer att ha stor betydelse för miljöpåverkan som vid ett fullföljande av bolagets planer kraftigt kommer att öka.

Det kan här konstateras att MÖD i mål nr M 1789-18 förbjöd en ökning av rambetingelserna i tillståndet, i så måtto en höjningen av vindkraftverkens totalhöjd

från 191 meter till 200 meter, dvs. med cirka 5 %, förbjöds, eftersom det skulle kunna påverka omgivningen i flera avseenden.

Bolagets planer kommer att påverka omgivningen i än större grad än den förändring som MÖD förbjöd. Det saknas en redovisning av bolaget vilken den ökade miljöpåverkan, jämfört med den maximala miljöpåverkan som beskrevs inför prövningen 2011/2012, kommer att bli.

Det kan vidare noteras att tillsynsmyndigheten, vare sig nu i ärendet eller i övrigt, inte ens har begärt besked från bolaget om vilka planer som det har avseende utförandet av verken, för att utifrån detta kunna pröva ifall ingripande åtgärder behöver tillgripas.

Tillståndets villkor 3
Tillståndets villkor 3 lyder, efter MMD:s dom den 12 juli 2012, bl.a.:

"Planering och genomförande av exakt placering av vindkraftverk, vägdragning och övriga detaljer i infrastrukturen ska fastställas efter samråd med tillsynsmyndigheten."

Samråd enligt villkoret har skett vid enbart två tillfällen för länge sedan, ett under 2013 och ett under 2014, avseende placering av vindkraftverk och vägdragningar. Något samråd av verk med rotordiametern 140 - 150 meter låg inte för handen vid de ovanstående tillfällena, eftersom sådana verk då inte fanns på marknaden, och inte heller ingick inom ramen för tillståndet. Länsstyrelsen har inte förhört sig till bolaget ifall utökning av rotordiametern utöver tillståndets ram medför förändringar i infrastrukturen och prövat ifall samråden behöver göras om eller kompletteras.

Tillståndets villkor 3 lyder, efter MMD:s dom den 12 juli 2012, även bl.a.:

"I planeringen ska även ljudberäkningar ingå. Ljudberäkningen ska baseras på den typ av verk som ska etableras och till beräkningen ska bolaget redovisa om en

eventuell effektreglering är nödvändig som skyddsåtgärd för att innehålla villkor 11 (40 dB(A) vid bostäder)."

Bullerberäkningar ska enligt villkoret redovisas redan i planeringen, vilken inträffar långt innan upphandling. Upphandling innebär verkställande av planeringen. Villkoret är tydligt med att ljudberäkningar ska redovisas i planeringen - vilket också är möjligt att göra. I annat fall omöjliggörs eller starkt begränsas också tillsynsmyndigheten möjlighet att pröva ljudberäkningarna, eftersom mycket stora ekonomiska värden då äventyras.

Länsstyrelsen beslöt vidare den 22 april 2014, dnr. 555-4784-13 att bolaget ska inkomma med aktuella bullerberäkningar senast sex veckor efter slutförd upphandling. Beslutet från 2014 baseras rimligtvis på de verk som ingår inom den ram som tillståndet omfattar. Till sådana verk hade bolaget ingivit bullerberäkningar med ansökan. Det beslut som länsstyrelsen fattade 2014 kan anses som en kontroll av bullerberäkningarna efter upphandling.

Till dags datum är det mer än fem år sedan beslutet ovan fattades och planeringen har ändrats mycket kraftigt. Bolaget har kungjort att de inte längre avser att innehålla de ramar som är givna av tillståndet och dess villkor. Uppenbara skäl finns således för länsstyrelsen att vidta tillsynsåtgärd med bl.a. nya dokumenterade samråd enligt villkor 3 p.g.a. ändrade förutsättningar.

Sammanfattande bedömning

Bolagets syfte med att öka rotordiametern är att öka elproduktionen, men klagandena noterar att någon information om hur mycket elproduktionen beräknas att öka med, samt vilken påverkan på omgivningen som detta medför inte är något som bolaget har undersökt och än mindre delgivit tillsynsmyndighet eller allmänhet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen kan inom ramen för prövningen av ett överklagat beslut endast ta ställning till de frågor som prövats av underinstansen i det överklagade beslutet. Mark- och miljödomstolens prövning i nu aktuellt mål är därför begränsad till att pröva om länsstyrelsen har haft fog för sitt beslut att avsluta tillsynen utan åtgärd.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet och vad klagandena har anfört i sitt överklagande. Domstolen konstaterar inledningsvis att bolaget har rätt att bedriva verksamheten i enlighet med det lagakraftvunna tillståndet samt att bolaget, oavsett utformningen av vindkraftverken, har att följa de särskilda villkoren om maximal totalhöjd, buller, skuggning m.m. Enligt det allmänna villkoret ska, om inte annat följer av övriga villkor, verksamheten, inklusive åtgärder för att begränsa vatten- och luftföroreningar samt andra störningar från omgivningen, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med bolaget i ansökningshandlingarna eller i övrigt angivet eller åtagit sig. Mark- och miljödomstolen anser inte ansökan med teknisk beskrivning i kombination med den komplettering till ansökan som bolaget har gjort ska tolkas på så sätt att största tillåtna rotordiameter är reglerad i tillståndet.

Vad gäller villkor 3 innebär det att planering och genomförandet av exakt placering av vindkraftverken, vägdragning och övriga detaljer i infrastrukturen ska ske efter samråd med tillsynsmyndigheten och att ljudberäkningar ska ingå i planeringen. Det finns inget krav på att detta ska ske innan upphandling av vindkraftverk såsom klagandena gör gällande.

Mark- och miljödomstolen instämmer mot bakgrund av ovanstående i länsstyrelsens bedömning att det inte har framkommit skäl att anta att bolaget kommer att bryta mot villkor i tillståndet. Vad klagandena har anfört i sitt överklagande föranleder

ingen annan bedömning. Länsstyrelsen har alltså haft fog för sitt beslut att avsluta tillsynen utan åtgärd och överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)
Överklagande senast den 2 mars 2020.

Anna Karlsson Viktor Forsell

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anna Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Viktor Forsell. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Svensson.

Klagande
1. B A
2. E-B A
3. S A
4. N B
5. L C
6. S D
7. T E
8. A E
9. P E
10. C F
11. C F
12. Föreningen Svenskt Landskapsskydd
13. Föreningen Vi
14. M H
15. B H
16. R I
17. A I
18. R I
19. R J
20. S J
21. M J
22. J P J
23. J E K
24. J K
25. K K
26. S K
27. Y K
28. R K
29. E K
30. B-G L
31. B L
32. M N
33. S N R
34. I N
35. A P
36. J P
37. N P
38. I R
39. L R
40. H S
41. I S
42. T S
43. L S
44. A S

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 **E-post**: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

45. S S
46. E S
47. B S
48. F S
49. J S
50. M S
51. S O S
52. K T H
53. R T H
54. L T R
55. K W

Ombud för 1–11, 14–24, 26–46, 48–55: K-O K

Ombud för 1–11, 13–24, 26–46, 48–55: K K

Ombud för 1–12, 14–24, 26–46, 48–55: B S